№ 195. 1835.

BREDASCHE Staat- & Letterkundige Nieuws- COURANT. en Wetenschappelijk Blad.

Dingsdag 18 Augustus.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Brussa. — In de zitting der belgische afgevaardigden van gisteren heeft de heer *H. de Merode* zijn, ter gelegenheid van de afwijzing van den generaal *Nypels* als lid der kamer, aangekondigd voorstel, strekkende om aan geboren Belgen, die steeds den vreemde hebben gediend, doch sedert 1830 in België teruggekomen zijn, de staatkundige regten toe te kennen, voorgedragen en ontwikkeld. Bij hetzelve worden echter van de toekenning dier regten de loochenige Belgen uitgezonderd, die na den 1sten Augusti 1831 in dienst eener met België in vijandschap staande mogendheid geweest zijn. Tot het in overweging nemen van dit voorstel werd terstond besloten, waartoe eene bijzondere commissie zou benoemd worden. Het overige der zitting werd met de verdere behandeling van de wet op het hooger onderwijs besteed.

— De pruissische minister in België, baron *von Arnim*, is gisteren op zijn post te Brussel teruggekomen.

— Te Antwerpen hebben de inschrijvingen voor aandeelen in de *banque foncière* 27 millioenen bedragen; het kapitaal waarvoor ingeschreven kon worden, bedroeg echter 3 millioen.

— Uit Antwerpen schrijft men dat door eene daling van 2 pCt. te London, na beursuur te Antwerpen bekend, de Spaansche effecten insgelijks eene daling hebben ondergaan: de Perpet. 36; de 3sening 1835 bij *Arduin* 46¼.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 13den Augustus.

Het Hof der Pairs heeft heden middag ten half twee uren zitting genomen, om over het lot der Lyonsche beklaagden uitspraak te doen. De woordelijke inhoud van het arrest, dat door den heer *Pasquier* werd voorgelezen, is nog niet bekend; men wil echter dat zeven der beschuldigden, met name *Boyaux*, *Lagrost*, *Martin*, *Albert*, *Hugon*, *Rouvachon* en *Darvoyes*, tot deportatie zijn verwezen, *Lagrange* tot 25 jaren gevangenis, onderscheidene andere tot mindere straffen, en dat negen der beklaagden geheel zijn vrijgesproken. De procureur-generaal heeft vervolgens geconclodeerd, dat het Hof alvorens de procedure tegen de afwezige beschuldigden zoude verklaren, en hen mede tot de bij de wet bedreigde straffen zoude condemneren.

De advokaat *Fayen*, die eenige der beklaagden voor het Hof der Pairs heeft verdedigd, is door het genootschap der mutuellisten te Lyon met de meeste onderscheiding ontvangen.

— Men wil dat *Fieschi* zich sints een paar dagen minder wel bevindt; evenwel verzekeren de ministeriele dagbladen, dat alle levensgevaar geweken is. Van de instructie zijner zaak vernemt men niets nadere.

— Zekeren *Colombat*, die wegens staatkundige misdrijven in het fort St. Michel gevangen zat, is het voor eenige dagen gelukt, van daar te ontsnappen. Met ongelooflijke moeite had hij onder zijne kamer eenen gang gegraven, die hem aan de buitenmuren bracht. Tot daar gevorderd, bevond hij zich nog op eene hoogte van 345 voeten boven het strand, zonder eenig ander middel om langs de steile rots neder te dalen, dan eenige ellen touw. Het waagstuk werd echter ondernomen, en binnen den tijd van twee uren, klom hij, in het midden van den nacht, van de eene uitstekende punt tot de andere, steeds in gevaar zijnde om, hetzij in de diepte te storten, hetzij door de schildwachten ontdekt te worden, naar beneden. Men wil dat hij thans op vreemden bodem voor alle nasponingen veilig is.

— De Kamer der Pairs heeft gisteren, als wetgevende vergadering, het budget van uitgaven voor het volgend jaar goedgekeurd.

— Het *Journal de Paris* deelt eene telegrafische depêche van Bayonne mede, volgens welke de generaal *Espeleta* door het Spaansch gouvernement tot inspecteur-generaal der infanterie werd benoemd, en als kommandant van Madrid door *Quesada* werd vervangen. De generaal *Rodil* is op non-activiteit gesteld.

De gewone berigten uit Madrid loopen tot den 5den dezer. Overigs was aldaar alles rustig, doch men vreesde dat de tooneelen van Barcelona bij de bevolking der hoofdstad navolging zouden vinden. Om zulks te verhoeden, werd steeds een gedeelte der besetting onder de wapenen gehouden, en aan ieder klerps eenige kloosters aangewezen, die hetzelve zoude hebben te beschermen.

In den nacht van den 30sten Julij is ook de bevolking van Murcia op de been gekomen. Het gelukte in den beginne de stedelijke militie onder de wapenen te krijgen en hierdoor de menigte in ontzag te houden, doch den volgenden morgen zag men geheel onverwacht vier der voornaamste kloosters in brand staan. In weerwil van alle pogingen was het vuur zoo hevig, dat men slechts een gedeelte der gebouwen heeft kunnen redden. De geestelijken hadden zich in tijds verwijderd. Te dien gevolge dat steeds alle dek meesten Augustijnen naar een anders klooster vervoerd.

Men wilde te Madrid uit Zamora hebben bericht hebben ontvangen, dat de Portugeesche generaal, die in Tra-los-montes het bevel voert, aan de Spaansche autoriteiten had medegedeeld, dat hij in last had eerstdaags met 7 à 8 duizend man de grenzen over te trekken.

— Van de grenzen schrijft men, dat de generaal *Cordova* den 5den dezer *Reinosa* in Navarra met 10,000 man heeft bezet. Don *Carlos* zoude voorts aan de vertoogen van den Engelschen consul gehoor hebben gegeven, aan zijne onderbevelhebbers gelastende, de gevangenen van welke natie ook, het leven te sparen.

— Heden (13 *Augustus*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 109,15; op tijd 109,20; 3 pCt. kont. 78,75; op tijd 79; Napl. renten kont. 97,05; op tijd 97,35; Sp. Perpet. 37¼; 3 pCt. 24½; Cortes 38⅛; Id. Coupons 20¼; Uitgestelde 15¾.

NEDERLANDEN.

HAGE, den 17den Augustus.

Uit 's Hage schrijft men van gisteren: "Laatstleden vrijdag werd zijn HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert* van Pruissen, van den Helder in deze residentie teruggekeerd. Aanstaanden dinsdag vertrekt H. M. de Koning, benevens Z. K. H. Prins *Albert* naar het Loo. Woensdag begeeft de verdere Koninklijke familie zich naar gemeld lustslot, alwaar den 25sten HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* der Nederlanden van hunne reis naar St. Petersburg terug verwacht worden. Voorts loopt het gerucht, dat Prins *Frederik* zich benevens Prins *Albert*, kort na 's Konings verjaardag, naar Kalisch zouden begeven."

— Van den Helder wordt dd. 14den dezer het volgende gemeld: "HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert* van Pruissen, vergezeld van een aanzienlijk gevolg, hebben gisteren deze vesting en zeehaven met een bezoek vereerd en in het hotel *den Burgh* hunnen intrek genomen. HH. KK. HH. zijn, na de oorlogschepen, de vestingwerken en de etablissementen der marine bezigtigd te hebben, heden namiddag weder naar 's Hage vertrokken."

— Uit Leeuwarden wordt gemeld dat op den 9sten dezer des morgens, in de boerenwoning van *Wessel Plekker*, onder het dorp Huizum, nabij die stad, behoorende, een hevige brand is ontstaan, waardoor in weinig tijds het dakwerk en al het overeind staande houtwerk instortte; alle pogingen tot redding van het opgeschuurde hooi, de meubelen en boeren gereedschappen werden met ijver beproefd, doch te vergeefs, zoodat nagenoeg alles eene prooi der vlammen is geworden.

— Dezer dagen is op de steenplaats van de heeren *Löffler en Comp.*, te Valkenburg, de eerste proeve genomen eener machine tot het vormen van steen, waartoe door Z. M. goedgunstiglijk octrooi is verleend aan den heer *Uhlenbeek*, burgemeester te Voorburg. Naar het zich laat aanzien, zal genoemd werktuig, hetwelk in Frankrijk uitgevonden is, en te Duinkerken en elders met goed gevolg gebruikt wordt, ook in ons land, voor zoo verre de hoedanigheid en de spoedige verzaardiging van den steen aangaat, met vrucht kunnen worden gebezigd.

— De belgische bladen verzekeren dat het portugeesch gouvernement aan den gewezen aanvoerder van het belgisch hulpkorps in Portugal, *Lecharlier*, het aanbod gedaan heeft om het kommandement van eene der brigaden portugeesche troepen op zich te nemen, die ter hulp van de koningin-regentes in Spanje moeten trekken. Hij zou daartoe in de eerste dagen van September zich naar Lissabon moeten begeven.

— Te Berlijn zijn de volgende nadere berigten ontvangen uit Dantzig van 6 dezer, aangaande het ontscheepen der aldaar ter reede aangekomen russische troepen.

"Eergisteren ochtend is onder begunstiging van het kalmste weder de ontscheping der russische troepen begonnen. Hoewel de wind vrij sterk uit het Oosten waaide, en sulks voor de reis, tot het

aan land brengen der manschappen gebezigde ligte vaartuigen zeer hinderlijk was, gelukte het toch aan dezelve op dien dag het meerendeel der troepen naar den wal over te voeren. Het was een schilderachtig en grootsch schouwspel deze militairen in een groot aantal open vaartuigen, alle met witte zeilen, onder klinkende muziek, wapperende vaandels en het bulderen der kanonnen van het admiraalschip, over het vlak der zee de stad te zien naderen. De kommanderende pruissische generaal *von Natzmer*, door eenen talrijken staf omgeven, begroette de Russen, bij hunne landing, die met duizendwerf herhaalde kreeten dezen welkomsgroet beantwoordden. Gisteren werden de overige troepen van boord der schepen afgehaald en alle gezamenlijk op kosten der stad feestelijk onthaald. De officieren van het detachement der russische garde en der vloot, waren door de officieren van het garnizoen op een luisterrijk bal in de zaal van den schouwburg genoodigd, waarbij ook vele voorname ingezetenen verschenen. Na heden voor den bovengenoemden pruissischen kommanderenden generaal geparadeerd te hebben, zijn al de russische troepen onder het spelen der krijgsmuziek, midden door de met aanschouwers opgevulde straten, de stad uitgemarcheerd om [illegible] staat van dezelve kantonnementen te betrekken.

— Van de personen, die tijdens de onlusten van 5 dezer te Berlijn zijn gewond geraakt, waren des anderen daags alreeds ongeveer 40 in het hospitaal gebragt.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den Augustus.

Het arrest van het hof der pairs, waarbij het lot der Lijonnesche beklaagden wordt beslist is hoofdzakelijk van den volgenden inhoud:

Het Hof,

Gezien, enz.

Geboord den Procureur-Generaal in zijn requisitoir, luidende enz.;

Gezien de processen-verbaal van den 16, 17 tot 25 julij, waarbij wordt geconstateerd dat aan de bepalingen van 's Hofs arrest van den 15den dezer maand is voldaan, ten aanzien van de beschuldigden die zich tegen de uitvoering der wet hebben verzet, en dat die beschuldigden in gebreken zijn gesteld om gebruik te maken van het voorregt hun bij art. 335 § 2 en 3 van het wetb. van strafv. verzekerd;

ten aanzien van *Beaune*, *Martin*, *Albert* en *Hugon*:

Overwegende, dat *Beaune*, voorzitter van het centraal comité der maatschappij van *de regten van den mensch* te Lijon; *Martin*, *Albert* en *Hugon*, leden van hetzelve comité, zich medepligtig hebben gemaakt aan eenen aanslag, waarvan het doel was het gouvernement omver te werpen, en de ingezetenen tegen het koninklijk gezag te wapenen; welke aanslag te Lijon is gepleegd in de maand april 1834, zoo door de daders daartoe door geschriften en gedrukte berigten aan te sporen, welke aansporing gevolg heeft gehad, als door instructien tot dat einde rondgedeeld, en door de daders in de toebereidselen behulpzaam te zijn;

ten aanzien van (*volgen de namen van 46 beklaagden.*)

Overwegende dat zij zich hebben schuldig gemaakt aan eenen aanslag, ten doel hebbende het gouvernement omver te werpen en de ingezetenen tegen het koninklijk gezag te wapenen, in de maand april te Lijon gepleegd;

ten aanzien van *Girard*, *Paulard*, *Ravachal*, *Corsia Berthelat*, *Cochet*, *Marcadier*, *Margot* en *Girod*;

Overwegende, dat er voldoend bewijs is, dat zij als daders of medepligtigen aan den bovengenoemden aanslag hebben deel genomen.

Verklaart:

Girard enz. vrijgesproken van de beschuldiging tegen hem ingebragt; gelast dat zij onmiddellijk in vrijheid zullen worden gesteld;

Verklaart:

Baune enz.

schuldig aan de misdaad, bij de art. 87, 88, 91, 59 en 60 van het Wetb. van Strafregt, en art. 1 der wet van 17 mei 1819, voorzien;

Overwegende dat de straffen gecevenredigd behooren te zijn aan de deelneming van ieder der beklaagden;

Gezien enz.

Verwijst:

Beaune, *Martin*, *Albert*, *Hugon*, *Reverchon*, *Lafond* en *Bonvoye*, tot de straf van deportatie;

Lagrange en *Fauvet* tot twintig jaren opsluiting;

Lefèvre, *Huguet* en *Desgarrier* tot vijftien jaren opsluiting;

Gauseidère enz. tot tien jaren opsluiting;

Pradel enz. tot zeven jaren opsluiting;

Carrier enz. tot vijf jaren opsluiting;

Gelast dat alle deze veroordeelden na het einde van hunne straf, gedurende hun leven zullen staan onder het toezigt der hooge politie;

Verwijst: *Roux* enz. tot drie jaren gevangenis;

Balit enz. tot een jaar gevangenis.

Verwijst de veroordeelden gezamenlijk in de kosten.

— De Kamer van afgevaardigden heeft zich gisteren in openbare zitting bezig gehouden met het ontwerp van wet, waarbij voor staatkundige misdaden de regtspleging voor de Hoven van Assisen eenigsins wordt gewijzigd. Behalve door de HH. *Salverte* en *Ranc*é, die tot de oppositie behooren, werd het ontwerp ook door den heer *de Schonen* bestreden. De bepaling, welke hen belette hetzelve aan te nemen, was die, waarbij aan den procureur-generaal de magt wordt gegeven, de verdagting-persoonen, stadelijk voor het hof van assisen te roepen. Zij meenden dat de voorafgaande instructie bij de raadkamer en de kamer van beschuldiging tot nu toe immer als eene der beste waarborgen, zoo voor de beklaagden als voor de maatschappij was beschouwd, en dat men die, wanneer de loop der justitie volstrekt moest bespoedigd worden, wel eenigzins kon bekorten en vereenvoudigen, maar niet geheel afschaffen. De heer *de Schonen* gaf in 't algemeen te kennen, dat hij het toenemend aantal van staatkundige misdaden, niet aan de ongenoegzaamheid der wetten, maar aan verschillende andere oorzaken, met name aan de toegevendheid der gezworenen en aan de zwakheid van het gouvernement toeschreef. Het was naar zijn oordeel eene ongelukkige dwaling, dat men voor die misdaden de doodstraf geheel had afgeschaft, immers dezelve wanneer zij werd opgelegd niet ten uitvoer bragt. De hoop, om eenmaal hunne vrijheid terug te bekomen, doed de onruststokers dagelijks nieuwe ontwerpen, zoomen, en met de meeste stoutmoedigheid vervolgen, wanneer zij verzekerd waren, dat men hen ten hoogste tot eene gevangenis zoude verwijzen; en zoo lang men hen dit vertrouwen overlist, zouden de misdrijven in dezelfde mate blijven toenemen, zonder dat eene bespoediging van regtspleging zulks konde beletten. De bepaling dat het publiek ministerie, op een aanvondig verdenken, ieder burger ten criminele zoude kunnen dagvaarden, was zulks mits nu andere daartoe in staat, en men zou intusschen eene wijze van regtspleging invoeren, waarvan alleen bij het *tribunal révolutionnaire* van 1793 het voorbeeld wordt gevonden. Geheel anders was het gevoelen van den heer *Madier de Montjau*, die het ministerie nagenoeg verweet, dat hetzelve ook bij deze voordragt zich al te schroomvallig aan de gewone vormen van regtspleging had gehouden, en naar wiens gevoelen men beter gedaan had, aan de wetgevende kamers de vraag voor te stellen, of niet de gewapende opstandelingen, naar het regt van den oorlog, voor de krijgsraden moesten worden gedrukken. Het hof van cassatie had zulks uit een regtskundig oogpunt ontkennend beantwoord, doch de wetgeving was daar, om te verklaren, dat die jurisprudentie niet met hare inzigten overeenkwam, en om bij gevolg de wetten, die zulks vroeger anders hadden bepaald, in het leven terug te roepen. De bedenkingen van den heer *de Schonen* zijn voorts meer bijzonder door den minister van justitie en den procureur der commune, *Hébert*, wederlegd, die beide vermeenden dat aan de beklaagden geen enkele waarborg werd ontnomen, maar dat zij integendeel het voorregt zouden hebben, schuldig of onschuldig spoedig hun lot te zien beslist. Het hoofddoel dat zij zich bij deze wijziging voorstelden, was dat de gepleegde misdrijven aan de kennisneming der gezworenen zouden worden onderworpen, alvorens de indrukken die door de daad zelve werden te weeg gebragt, geheel waren verdwenen of verflaauwd. Men meent dagelijks te ondervinden dat naar mate de instructie de behandeling der zaak langer ophoudt, de beslissing minder gestreng is, en men schrijft zulks toe aan eenen zekeren weerzin, om misdrijven, waarbij mee voor 't minst eenige goede trouw kan vooronderstellen, na verloop van eenen geruimen tijd te bestraffen. Dit voor de maatschappij verderfelijk kwaad zoude door deze voordragt grootendeels komen te vervallen, en de natie dus eene gewigtige dienst bewezen. Nadat de artikelsgewijze discussie nog tot enige minder belangrijke beschikkingen had aanleiding gegeven, werd eindelijk de wet met 212 tegen 72 stemmen aangenomen.

— De bekende *Raspail*, die na den 28sten Julij in hechtenis werd genomen, en den regter van instructie, die met zijn verhoor was belast, op eene alleronbetamelijkste wijze beleedigde, is gisteren door de correctionele regtbank tot twee jaren gevangenisstraf veroordeeld.

— Er zijn gisteren op nieuw eenige personen, die onder verdenking van medepligtigheid aan den toeleg tegen 's konings leven staan, in verzekerde bewaring gesteld.

— Van de Spaansche gouvernements-leden wordt niets belangrijks vernomen. Voor eenige dagen [illegible] zich andermaal het gerucht verspreid, dat het Engelsch gouvernement met ongezind was eene verzoening tusschen de beide partijen te bewerken, die door eene verloving tusschen den oudsten zoon van don *Carlos* en de jonge koningin zoude gevolgd worden. De zending van den Engelschen consul te Bayonne naar het hoofdkwartier der beide legers, werd hiertoe door sommigen in verband gebragt. Men vindt nu heden in de ministeriele bladen eene opzettelijke verklaring, dat die zending niets anders ten doel had, dan de uitvoering der overeenkomst, omtrent de krijgsgevangenen, ook ten aanzien van de Engelsche en Fransche vrijwilligers te verderven.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 14den Augustus.

Uit een schrijven uit het pruisische van den 2den dezer, in de *Allgemeine Zeitung* opgenomen, wordt de indruk afgeschilderd dien de aanslag op het leven van Koning *Lodewijk Philips* in Pruissen gemaakt heeft, en onbewimpeld de meening geuit, dat wel die aanslag gelukt ware de Europesche vrede met het uitërst gevaar ware bedreigd geworden. Dit voorval had wedergetoond hoeveel er voor 't behoud van den tegenwoordigen vredestoestand, van 't leven van der Franschen Koning afhangt, zoo dat het te hopen was dat deszelfs gezondheid en geestkracht niet geleden mogt hebben door den schok die een dergelijke onverwachte aanslag onvermijdelijk moet te weeg brengen. Zoo men meende zou het pruisische hof zijne deelneming aan Koning *Lodewijk Philips* laten betuigen over het ontkomen gevaar, 't zij door middel van een' buitengewoon gezant, 't zij door dien te Parijs. — Volgens hetzelfde schrijven zou de kroonprins van Zweden, die gelijk bekend is zich naar Kalisch begeeft, ook naar Berlijn komen en aldaar eenigen tijd vertoeven. Het is onderscheiden bladen opgegeven aantal pruisische troepen naar Kalisch bestemd, was overdreven; dezelve zouden ten hoogste uit 4 bataillons infanterie, 16 eskadrons kavallerie en 2 batterijen bestaan, waarover generaal *Röder* bevel zou voeren.

— Uit Warschau schrijft men van den 2den dezer, dat den dag te voren de aldaar een paar dagen vroeger aangekomen detachementen van 12 regimenten kavallerie der keizerlijke garde van alle wapenkoppen, op het slotplein voor den veldmaarschalk Vorst van Warschau defileerden. Ongeacht hunnen langen marsch zagen deze troepen er uitmuntend uit; bijna alle manschappen waren met eereteekenen versierd. Na de wapenschouwing zetteden deze troepen den marsch naar Kalisch voort.

— HH. KK. HH. de kroonprins en kroonprinses van Pruissen hebben den 10den dezer een pitstap naar München gemaakt en zijn daarna naar Tegernsee teruggekeerd.

— H. M. de koningin weduwe van Napels is den 7den te Dresden gearriveerd, en den volgenden avond de prins *Wilhelm* van Pruissen, broeder des konings. Volgens bijzondere brieven uit Töplitz, te Dresden ontvangen, zou Z. M. de keizer van Oostenrijk den 14den September van Weenen afreizen en den 18den te Töplitz aankomen.

— Den 6den dezer is te Weenen de buitengewone turksche gezant *Ferik Ahmed* pacha in plegtig gehoor bij den Keizer toegelaten, en den middags op een groot gastmaal bij den prins *von Metternich* ontvangen. — De russische gezant *van Tatitschef* alsmede de te Weenen zijnde oostenrijksche gezant aan het russische hof, graaf *Colloredo*, maakten toebereidselen om zich naar Kalisch te begeven.

— In de zitting van den Zwitserschen tagtsdag van den 8sten dezer werd het voorzittend kanton, bij gelegenheid van het voorstel door het kanton Waad gedaan, om opheldering wegens het verhandelde met het buitenland, vrij hevig aangevallen. Inzonderheid onderscheidde het gezantschap van Glarus zich in bitse verwijtingen, Bern voor de voeten werpende, dat het zich uit de verlegenheid, waarin het zich ten aanzien der naburige staten bevond, door stappen had zoeken te redden, die voor het geheele bondgenootschap vernederend waren. Bern liet zich echter daardoor niet uit het veld slaan, maar gaf kort en goed te kennen, dat Glarus geen regt had zich tot regter over het voorzittend kanton op te werpen, en dat het onwaar was, dat er vernederende stappen waren gedaan. Bij die gelegenheid kwam ook te voorschijn het diplomatiek stuk, dat zich bij de mededeelingen van den Vorort aan de overige kantons niet had bevonden en 't welk men in de publieke bladen als een gewigtig document had doen voorkomen, doch 't welk thans bleek een onbeduidend stuk van bloote formaliteit te zijn.

— In berigten uit Rome van den 25sten julij wordt gemeld, dat men in die hoofdstad brieven uit Madrid had ontvangen, waarin de tegenwoordige toestand der regering van koningin *Isabella* als uiterst hagchelijk wordt afgeschilderd, en dat men eene crisis (waarschijnlijk de afkondiging der constitutie van 1812) te gemoet zag. Den vorigen dag had de Paus in een geheim consistorie 12 aartsbisschoppen en bisschoppen, waaronder vijf voor Zuid-Amerika, benoemd.

In Italie is men thans zeer bedacht voor den voortgang der cholera. De grootheriog van Toskane heeft den professor *Betti* naar Livorno gezonden, alwaar zich op twee van Bona en Marseille gekomen vaartuigen, een tweetal gevallen hadden geopenbaard, om naar den gezondheidstoestand aldaar onderzoek te doen. De ziekte heeft zich ook te Cuneo nabij Turijn geopenbaard.

— Volgens een schrijven uit Semlin van den 26sten, liepen er in Servie niet zeer geruststellende geruchten opzigtelijk de reis van vorst *Milosch* naar Konstantinopel. Het volk scheen te gelooven, dat zoo hem al geen levensgevaar dreigde, hem echter een dergelijk lot als datgene van den dey van Tripoli te wachten stond. Zulks scheen zelfs op den vorst en die hem omgaven te hebben gewerkt, daar, schoon alle toebereidselen waren gemaakt, er met de reisze zoozeer vertraagd werd, alhoewel van de zijde van Rusland de geruststellendste verzekeringen waren gegeven. Sedert den 18den bevond zich zelfs een over Widdin gekomen russisch generaal te Pojarevatz, die in last had den servischen vorst naar Konstantinopel en terug te begeleiden.

— Te Weenen waren den 8sten genoteerd: Metall. 102⅞; 4 pCt. 98⅜; Bankactien 1324.

ENGELAND.

LONDEN, den 12den Augustus.

Gisteren is bij het huis der lords de Ierssche kerkbill, zoo als dezelve door het huis der gemeenten is goedgekeurd, ontvangen; die bill is toen voor de eerstemaal gelezen; de tweede lezing zal aanstaanden Donderdag plaats hebben. Na de behandeling van eenige minder belangrijke onderwerpen, kwam de bill op de gemeentebesturen ter sprake. Nadat onderscheidene verzoekschriften op dit punt aangeboden waren, besloot het huis in geheim-comité te vergaderen. In hetzelve stelde lord *Lyndhurst*, na eene uitvoerige rede, een amendement voor, waarbij de zoogenaamde *freemen* in alle hunne regten gehandhaafd zouden worden. Er ontstond eene langdurige beraadslaging; lord *Melbourne* verzette zich tegen het amendement, doch hetzelve werd eindelijk, met eene meerderheid van 93 stemmen tegen het ministerie, *aangenomen*. Daarop deed lord *Lyndhurst* een nieuw voorstel waarbij aan de *freemen* het regt van stemming van Parlementsleden gewaarborgd wordt. Na eene korte beraadslaging, werd het voorstel zonder stemming aangenomen; verklarende lord *Melbourne*, dat, daar bij het eerste voorstel eene zoo groote meerderheid tegen hem gewerkt was, hij de lords niet zou lastig vallen met eene nieuwe stemming. Vervolgens werden de overige eerste zeven artikels insgelijks goedgekeurd.

Onderscheidene adressen zijn, zoo als te Greenwich, Cambridge en Plymouth, geteekend geworden, waarbij het vertrouwen des volks in den koning en de ministers, wat betreft de behandeling der bill van de gemeentewet, wordt uitgedrukt.

— Maandag is weder een regiment van de Spaansche expeditie, zijnde 800 man sterk, aan bord van het stoomschip *the Earl of Roden*, uit Ierland naar St. Sebastiaan vertrokken.

— Heden stonden de 3 pCt. gecons. 90; Nederl. 2½ pCt. 54; ditto 5 pCt. 101⅞; Spanje (1821), 46½; Portugal, de 3 pCt. 56¾; ditto nieuwe bonds, 89.

BOEKBESCHOUWING.

BEKNOPTE BESCHRIJVING VAN DEN VELDTOGT OP JAVA, in 1811, door BERNHARD, *Hertog van Saksen-Weimar-Eisenach, Luitenant-Generaal in dienst van Z. M. den Koning der Nederlanden. Uit het Fransch vertaald door* J. C. VAN RIJNEVELD, *Math. Mag. Phil. Nat. Doctor, Ridder der Militaire Willems-orde 4de klasse, 1ste Luitenant bij de Rijdende Artillerie en Lid van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Met kaarten en plans.* Dordrecht bij J. VAN HOUTRIJVE Jr. 1835.

De doorluchtige schrijver van dit werk, bij ons, behalve door zijne wapenfeiten, gunstig bekend door zijne vroeger gedane reizen, heeft wel is waar den veldtogt op Java, waarvan hij onlangs eene beschrijving in 't Fransch, onder den titel van *Précis de la Campagne de Java en 1811* in het licht gaf, niet zelf medegemaakt, maar was door zijne dienstbetrekkingen in het Koningrijk der Nederlanden en anderzins, volkomen bevoegd tot de ondernomene taak. De schrijver had namelijk kennis gemaakt met verdienstelijke militairen, die tijdens de rampspoedige gebeurtenissen op het eiland Java, een gedeelte van het koloniale leger uitmaakten.

Hij riep hunne aandacht in, op een Engelsch werk, getiteld *Memoirs of the Conquest of Java, in 1811, by Major* Wm. Thorn, dat hoevele verdiensten men er ook aan moet toekennen, evenwel, wat betreft de volledigheid in het verhaal der gebeurtenissen, nog veel te wenschen overig liet, als gevende alleen verslag van de operatien der Engelsche krijgsmagt, terwijl de prijs er van, door de prachtige uitvoering en door een groot aantal plans en gezigten, verdeeltelijk van minder belang, zeer hoog gesteld zijnde, hetzelve niet voor iedereen verkrijgbaar maakte, waardoor het ook in geene andere taal is overgebragt. Deze militairen nu gaven den schrijver al de verlangde inlichtingen, en hij zag zich alzoo in staat gesteld, om met die hulpmiddelen, dit geschrift samen te stellen, en het alzoo aan het publiek en bijzonder aan krijgslieden te kunnen aanbieden, voor wie zoodanig een werk van bijzonder belang is.

Wij hebben dit werk met de uiterste naauwkeurigheid doorlezen en deze vertaling met het oorspronkelijke vergeleken, en bevonden dat het zoo wat den inhoud en wat den vorm betreft ruimschoots aanbeveling waardig is. Bekend, de druk sierlijk; terwijl de kaarten en plans de, uitmuntende van den Heer Bakker te Dordrecht alle mogelijke eer aandoen, en tevens zien, tot welke hoogte men het ook in ons land reeds hierin gebragt heeft. De vertaling konde wellligt in geene betere handen gevallen zijn dan in die van den kundigen en vol-ijverigen laten Luitenant der Rijdende Artillerie

van Rijneveld, dien wij als een verdienstelijk officier en als niet onbemind gelettrede kennen. Hij heeft zich hier als vertaler uitnemend van zijne taak gekweten, en het werk niet eene enkele niet onbelangrijke aanteekening en bijlage vermeerderd. Het werk levert, 1.) als aleiding, eenen blik op den toestand der Hollandsche koloniën in den Sundaschen archipel tot op de komst van den gen. Janssens. Voorts beschrijft het 2) de verovering der Moluksche eilanden door de Engelschen; 3) Zamenstelling en indeeling van het koloniale leger op het eiland Java; 4) Vertrek der Engelsche expeditie van Madras en Bengalen en schets van derzelver overtogt naar Java; 5) Landing van het Engelsche leger en operatien der beide legers tot aan het gevecht van Weltevreden; 6) Gevecht van Weltevreden en opening der loopgraven voor het geretrancheerde kamp van *Meester Cornelis*; 7) Uitval uit het geretrancheerde kamp van *Meester Cornelis*, voortzetting der belegeringswerken en kanonnade; 8) Veldslag en ontruiming van het geretrancheerde kamp van *Meester Cornelis*; 9) Vervolg van den slag van *Meester Cornelis*; 10) Marsch van het overschot des Franschen legers tot aan Cheribon, en inneming dezer plaats door de Engelschen; 11) Onderneming der Engelschen tegen Samarang en tegen het oostelijke gedeelte van het eiland Java; 12) Krijgskundige aanmerkingen over dezen veldtogt; 13) Krijgsoperatien der Engelschen tegen de opstandige Indianen. Eenige bijlagen besluiten het werk.

Wij opgave van den inhoud dezes werks gelooven wij genoeg gezegd te hebben om onze gunstig gevoelen over dezen arbeid te doen kennen, dien wij onzen landgenooten aanprijzen, bijzonder ook aan leesgezelschappen, die bij hunne zinnegenoegen ook het *miscere utile dulci* in het oog houden. Wij besluiten dit verslag met een proefje der vertaling op blad 99 en iets van dagcene, waarmede de vertaler het werk nog verrijkt heeft.

„Tot dus verre was de verwarring in het Fransche leger hand over hand toegenomen; doch nu werd ze algemeen. De generaal Janssens bespeurende, dat er geene mogelijkheid bestond, om eenige beweging te doen uitvoeren, en door de Engelsche kolom onder de bevelen van den majoor Yule, in zijne linkerflank met blikken doozen beschoten wordende, gaf nu bevel tot den terugtogt. De majoor Yule bevel ontvangen hebbende, om de linker zijde van het kamp om te gaan, trad *Campong Malajo*, waaryan de brug door het regiment jagers verdedigd werd, aangevallen. Na eene korte verdediging had dit korps den aan hetzelve toevertrouwden post ontruimd, doch alvorens terug te trekken, de brug in brand gestoken. Het gelukte echter den Engelschen om dien brand te blusschen, terwijl de majoor Yule door het in batterij stellen van twee zesponders, die de Fransche infanterie met blikken doozen beschoten, veel tot de geheele en schielijke ontruiming van het kamp bijdroeg. De soldaten dezer kolom trokken, gedeeltelijk langs de overblijfselen van de brug, gedeeltelijk zwemmende, de rivier over en vielen de redoute n°. 7, welke door Europesche voltigeurs verdedigd werd, aan. Manmoedig verdedigden zich deze braven, waarvan het grootste aantal eenen roemrijken dood vond."

BIJLAGE, N°. 3.

Iets betreffende het voorgevallene te Palembang, in den jare 1811.

Op den 29sten November van het jaar 1811 ontving de Hollandsche resident, J. Grognet van Woortman, eenen brambte van den Sultan Machmoud Badaroedien met eenige mantries, in het fort, die hem van wege den sultan kwam aanzeggen, dat, aangezien het eiland door de Franschen (*Engelschen*) was ingenomen, hij door den sultan dringend verzocht werd, om nog denzelfden dag, met zijne onderhoorigen, het Hollandsche fort te verlaten, en voordoende voor te komen, dat de Engelschen, zich naar *Palembang* kwamen wenden, om de Hollanders ook daar te bevoogelogen. De genoemde resident gaf daarop ten antwoord, dat, daar hij geene officiele tijdingen van de verovering van *Java* door de Engelschen bekomen had, hij ook het fort [illegible], en dat hij daartoe nimmer zoude besluiten, dan op een deswegens gegeven bevel zijner hooge regering.

Wij zijn verzocht het volgende een plaatsje in te ruimen.

Ondenbosch den 13den Augustus 1835.

Voor de eerste maal, sedert het bestaan van het alhier onder directie van den WelEerw. Heer *P. L. van Kessel* opgerigte collegium, had heden in eene plegtige en allesints gepaste wijze, eene luisterrijke prijsuitdeeling plaats aan de meest verdienstelijke in de onderscheidene Talen en Wetenschappen uitmuntende jeugd.

De beide prijzen werden behaald door de bevoegende jongelingen als in de klasse van de Poesie *A. van der Vecken* van Beek en *A. F. X. Luyben* te 's Bosch. Grammatica *P. Vesters* te Delft. Groote figuur *C. van der Vecken* van Beek. Kleine figuur *M. C. Klep* van Breda. Fransche klassen 1. *J. Bastidensen* van Prinsenbege. 2. *J. M. van der Ven* van 's Bosch en *H. Schamps* van Steenbergen. 3. *C. de Feaiture* van Breda, terwijl aan den jongeling *Tielens* te Leur als blijk van uitmuntend zedig en goed gedrag een boekgeschenk werd toegekend.

Dit voor de jeugd zoo belangrijke feest werd door eene aanzienlijke menigte van ingezetenen en van elders tot dat einde expresselijk overgekomen betrekkingen der leerlingen bijgewoond, vele Geestelijken vereerden hetzelfde met hunne tegenwoordigheid, terwijl de leden van het Plaatselijk Bestuur en verdere autoriteiten (door den Heer Superior daartoe uitgenoodigd) dit belangrijke feest bijwoonden, wijdende de toegewezene prijzen, welke uit boekgeschenken bestonden, door den Burgemeester aan de verdienstelijke jeugd uitgereikt.

Afwisselend muzijk door de leden van het muzijk-gezelschap alhier uitgevoerd, had voor, onder en na de plegtigheid plaats.

Dit belangrijke feest werd besloten met eene allesints gepaste en door den zeer verdienstelijken WelEerw. Heer *P. L. van Kessel* uitgesprokene redevoering over de noodzakelijkheid van de opvoeding der jeugd.

De ijver en belangstelling in het geven van onderwijs enz. van Heeren bestuurders in het algemeen van dit opvoedings-gesticht kan niet genoeg worden geroemd. Lang zal de indruk welken dit feest heeft gemaakt in het geheugen der ingezetenen van Ondenbosch blijven geprent, die het zich voor een geluk en eene eer rekenen, eene dergelijke voor ouders zoo aanbevelenswaardige inrigting in hun midden te bezitten.

Te Effecten-Societeit te *Amsterdam* van Zondag 16 Augustus zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet: Werkel. Schuld 2½ pCt. 54⅝, ⅝, ⅝, 5 pCt. 102, 101¹⁵⁄₁₆; Kasbill. f 24 ⅞; Perpet. 5 pCt. 36¾, ⅞, 37, 3 pCt. 23⅜, ½, ⅜; Coréa 34¼, 35, 35, 34⅞; ditto Comp. 21¾.

*** Ondertrouwd:

J. N. SMITS
en
C. P. M. VAN DAM.

Ondenbosch, den 12. Augustus 1835.

*** Men verlangt tegen redelijke prijs de VIJF WETBOEKEN in de Fransche en Nederduitsche taal of alleen in de laatste. Iemand dezelve willende afstaan adresture sich *franco*, onder letter A, bij de Uitgevers dezer.

*** De ondergeteekende heeft de eer bij deze aan alle Negotianten in Tuinzaden en verder alle hier in belanghebbende te berigten, dat van den *zeesten September* deze jaars bij hem te bekomen is allerbest HAMSCH BLOEMKOOL-ZAAD, alsmede alle andere TUINZADEN, ERWTEN en BOONEN, welke zullen van de beste soorten zullen zijn. Onder de belofte, van eene prompte en civiele bediening heeft hij de eer zich in de gunst van alle de thans gegadigden aan te bevelen.

C. VAN DER WAART, bij
Groote Groothmarkt te 's Gravenhage.

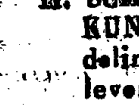

TE KOOP:

Drie TILBURY'S. Te bevragen bij A. VAN GINNEKEN, Zadelmaker te Breda.

JOURNAL DE LA JEUNESSE,

ORNÉ DE TRÈS-JOLIES GRAVURES ET PARAISSANT LE 15 DE CHAQUE MOIS.

ÉDITION DE LUXE, DÉDIÉE AUX DEUX SEXES.

LE JOURNAL DE LA JEUNESSE, dont le mérite littéraire ne le cède qu'à sa haute moralité, est publié par une société dont les principaux membres sont M.M. DE CHATEAUBRIAND, DE LAMARTINE, EMILE DESCHAMPS, VIEL CASTEL LAS CASES, D'ARLINCOURT, etc., etc.... il n'a point d'autres rédacteurs que les membres de cette société; les prix décernés chaque mois par les illustrations de notre époque aux meilleures compositions sur des sujets mis au concours, excitent au plus haut point l'émulation de la jeunesse.

Les personnages les plus honorables ont daigné accorder leur approbation au JOURNAL DE LA JEUNESSE, qui est reçu dans la plupart des collèges et des maisons d'éducation, plus de 300 lettres de professeurs et de parens rendent témoignage de son heureuse influence sur le cœur et l'esprit des jeunes lecteurs, les deux sexes y trouvent de précieuses leçons sous les formes les plus attrayantes et les plus variées, encore bien qu'il soit spécialement consacré à la jeunesse, tous les âges peuvent y puiser d'importans enseignemens.

Les principaux prix décernés cette année sont:

Le Génie du Christianisme, décerné par M. de Chateaubriand et signé de sa main.

Les harmonies poétiques, decernées par M. de Lamartine et signées de sa main etc.

Nous recommandons aussi les histoire chrétiennes et morales, dédiées à la jeunesse des deux sexes.

Prix de l'abonnement pour la Hollande *f* 6,—.

On souscrit à Breda, chez BROESE & COMP., Imprimeurs-Libraires, et chez les Principaux Libraires de la Hollande.

BIJ *BROESE & COMP.*, TE BREDA,

zijn de volgende Werken uitgegeven en steeds met het meeste succes gedebiteerd:

I. GESCHIEDENIS VAN HET PATRONAATRECHT, anders genoemd KOLLATIE-REGT, in verband met het Christelijk Kerkbestuur, sints de vroegste tijden, tot op den tegenwoordigen tijd, door A. Ypeij, Doctor en Hoogleeraar der Godgeleerdheid te Groningen. Twee stukken kompleet . . . . . *f* 7,00.

II. SCHOONHEDEN UIT DE ZEDE-, NATUUR EN AARDRIJKSKUNDE, vervat in de nagelatene geschriften, in verhandelingen, van den heer Hendrik Paul Kretschmer, in leven Leeraar in de Wis-, Natuur- en Aardrijkskunde te Zutphen . . . . . » 2,50.

III. OOST INDISCHE OORLOGEN, of Lijsten, Hinderlagen en Verdedigingswijze der Indische volkeren, waargenomen in de onderscheidene oorlogen op de Molukkische Eilanden, Cheribonsche, Bantamsche en Malakkasche Landen, in de jaren 1817—1820. Ten dienste der Officieren en Onder-Officieren, dienstdoende in de Indische Armee, met 6 Teekeningen, door den Kolonel P. F. Vermeulen Krieger, Ridder der M. W. Orde 3de Klasse . . . . . » 1,25.

IV. GOEDE, (W.) Bloemen én Vruchten, geplukt in den grooten tuin der Geschiedenis, en aangeboden aan alle beminnaars van wijsheid, deugd en godsdienst, naar de 6de of laatste Engelsche uitgave vrij gevolgd . . . . . » 2,40.

V. BOUVIER, (M. P. L.) Handboek voor jonge beoefenaars en liefhebbers der Schilderkunst, of volledige aanwijzing ter vervaardiging van allerlei soorten van Schilderwerken; in 4 stukken met 7 platen . . . . . *f* 6,00.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.